

CURIERUL ORTODOX

PUBLICAȚIE
A BISERICII ORTODOXE
DIN REPUBLICA MOLDOVA

Apare din iunie 1995 cu binecuvântarea ÎPS Vladimir, Mitropolit
al Chișinăului și al Întregii Moldove
Nr. 09 (206), 9 septembrie 2008

NAȘTEREA MAICII DOMNULUI

(Sântămăria Mică)

8/21 septembrie

Începutul anului bisericesc este marcat de praznicul de azi, pentru ca sfârșitul anului bisericesc să fie patronat de Adormirea Maicii Domnului. Nașterea Maicii Domnului s-a petrecut la "plinirea vremii", la momentul în care omenirea aștepta și era pregătită pentru venirea unui Mântuitor, care să-i scoată de sub povara păcatului și a decăderii morale. Pentru aceasta, era nevoie de o fecioară curată care să-L nască pe Fiul lui Dumnezeu și care a fost Sfânta Maria. Părinții ei, Ioachim și Ana, deși bătrâni fiind, nu încetau să se roage pentru ca Dumnezeu să le dăruiască un copil, pentru că faptul de a nu avea copii era socotit de către vechii evrei drept un blestem. Dumnezeu le-a ascultat rugăciunea și a dezlegat neputința, "căci la Dumnezeu nimic nu este cu neputință". Astfel, Fecioara s-a născut din starea lor de rugăciune și prin binecuvântarea dumnezeiască. Așa a venit pe lume cea care L-a născut pe Mântuitorul Hristos, Fecioara Maria, împărăteasa tuturor sfinților, mijlocitoarea către Dumnezeu a tuturor oamenilor, sprijinitoarea celor păcătoși, cea

pe care Biserica o numește "mai cinstită decât heruvimii și mai mărită fără de asemănare decât serafimii". Maica Domnului a intrat în lume purtând, asemenea tuturor celorlalți oameni, povara păcatului strămoșesc. Prin virtuțile și sfințenia vieții ei, a biruit însă orice ispită, orice păcat, agonisind har și rămânând fără pată, "fără prihană", "preacurată".

Ca urmare a acestei biruințe, Dumnezeu a ales-o și s-a adresat ei pentru ca Mântuitorul lumii, Fiul lui Dumnezeu, să se poată întrupa din ea.

Sfânta Fecioara Maria a fost singurul copil al dreptilor Ioachim și Ana, care sunt sărbătoriți a doua zi după Nașterea Maicii Domnului, la 9/22 septembrie.

Nașterea Sfintei Fecioare este datată între anii 19 și 22 înainte de Hristos, fiind rodul rugăciunii Sfinților, Dreptilor și Dumnezeieștilor Părinți Ioachim și Ana, care au făgăduit lui Dumnezeu că dacă vor avea un copil îl vor închina Lui. Această sărbătoare este prăznuită în Răsărit din secolul al V-lea, iar în Occident a fost introdusă în secolul al VII-lea, în timpul Papei Serghe I, generalizarea ei având loc însă mai târziu, în secolul al IX-lea.

Din cuprins

Agenda de lucru a ÎPS Vladimir	⇒ p. 2
Resfințirea mănăstirii Căpriană	⇒ p. 2
Școlile transnistrene renunță treptat la ateism	⇒ p. 2
Hirotonii	⇒ p. 2
Decorații	⇒ p. 2
Biserica din comuna Aluniși, Râșcani	⇒ p. 3
Dosarul PS Dorimedont a dispărut	⇒ p. 3
Convenție între creștinii ortodocși din Republica Moldova	⇒ p. 2
Înălțarea Crucii	⇒ p. 4
Calendar creștin pe luna septembrie	⇒ p. 4
Dreapta învățătură despre cinstirea Sfintei Cruci	⇒ p. 4,5,6
Părintele Justin Pârvu: <i>Cuvânt către ziariști</i>	⇒ p. 5
Mircea Eliade. <i>De ce sunt intelectualii lași</i>	⇒ p. 6
Lecția a 38 de catehizare: <i>Sfânta Taină a Preoției</i>	⇒ p. 7
Internațional	⇒ p. 8

1/14 SEPTEMBRIE - ÎNCEPUTUL ANULUI BISERICESC

Spre deosebire de anul civil, care începe la 1 ianuarie, prima zi din anul bisericesc este 1 septembrie, pentru că, după tradiția moștenită din Legea Veche, în această zi, care era și începutul anului civil la evrei, s-a început creația lumii și tot în această zi și-ar fi început Mântuitorul activitatea Sa publică atunci când a citit în Sinagogă cuvintele proorocului *Isaia cap. 61, v. 1-2*, care profețeau despre Sine, cuvinte reluate și la *Luca 4*, după cum găsim și în sinaxarul zilei din Mineiul lunii Septembrie.

În inima anului bisericesc stă sărbătoarea Învierii cu săptămâna Sfințelor Patimi de dinaintea ei. Ca mijloc de comemorare a vieții și activității răscumpărătoare a Mântuitorului, anul bisericesc se poate împărți în trei mari perioade, numite după cartea principală de slujba folosită de către cântăreții de strană în fiecare din aceste perioade, și anume: perioada Triodului, adică perioada prepascală, perioada Penticostarului, adică perioada pascală propriu-zisă, și perioada Octoihului, adică perioada post-pascală, fiecare din acestea cuprinzând un anumit număr de săptămâni.

Timpu Triodului ține de la Duminica Vameșului și a Fariseului, adică cu trei săptămâni înainte de începutul postului Paștelui, până la Duminica Paștilor, în total 10 săptămâni.

Perioada Penticostarului ține de la Duminica Paștelui până la Duminica I după Rusalii sau a Tuturor Sfinților, în total 8 săptămâni, iar perioada Octoihului ține tot restul anului, adică de la sfârșitul Penticostarului până la începutul perioadei Triodului din anul următor. Este cea mai lungă perioadă din cursul anului bisericesc, durata acestei perioade este în funcție de data Paștelui.

Rânduilele liturgice specifice din prima zi a anului bisericesc: În cadrul sfințelor slujbe se săvârșește, alături de Sf. Liturghie, în care este prăznuit Sf. Simeon Stâlplnicul cu Sf. Marta, mama sa, sfințirea apei și un Te-Deum, de o slujbă specială pentru începutul anului bisericesc, în contrabalansare cu începutul anului civil, când și atunci se săvârșește un Te-Deum, dar și o rugăciune de mulțumire pentru binefacerile pe care Dumnezeu le-a revărsat asupra noastră.

STIMAȚI CITITORI!
NU UITAȚI SĂ VĂ ABONAȚI LA ZIARUL
"CURIERUL ORTODOX"
PE A DOUA JUMĂTATE A ANULUI 2008!

AGENDA DE LUCRU A ÎPS VLADIMIR, MITROPOLIT AL CHIȘINĂULUI ȘI ÎNTREGII MOLDOVE

28 august, joi

ÎPS Vladimir împreună cu episcopii Anatolie, Petru și Marchel a liturghisit la mănăstirea Căpriana.

27 august, miercuri

Mitropolitul Vladimir a participat la manifestările prilejuate de Ziua Independenței.

În dimineața zilei, ÎPS Vladimir a depus flori la monumentul Sf. Ștefan cel Mare și la Complexul „Eternitate” din capitală.

25 august, luni

ÎPS Vladimir a primit în audiență la Palatul mitropolitan slujitori și credincioși din cadrul Mitropoliei Moldovei.

24 august, duminică

ÎPS Vladimir a participat la manifestările prilejuate de cea de-a 64-a aniversare a eliberării Moldovei de sub ocupația fascistă. Evenimentul a avut loc la Complexul memorial “Capul de pod Șerpeni”.

21-22 august

Mitropolitul Vladimir a primit în audiență la

Liturghie la mănăstirea “Calarașeuca”

Palatul mitropolitan slujitori și mireni din cuprinsul Mitropoliei Moldovei.

20 august, miercuri

ÎPS Vladimir a vizitat mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului” din loc. Calarașeuca, raionul

Ocnița, din cadrul Episcopiei de Edineț și Briceni.

După Sfânta Liturghie a fost resfințită biserica „Adormirea Maicii Domnului”, reparată capital în interior și exterior.

În aceeași zi Mitropolitul Vladimir, împreună cu un sobor de clerici de la Episcopia Edinețului și Bricenilor, a oficiat o litie în locul (loc. Moșana, raionul Dondușeni) în care pe data de 5 decembrie 2006, Prea Sfințitul Dorimedont a suferit un grav accident rutier în rezultatul căruia a decedat.

19 august, marți

ÎPS Mitropolit Vladimir a liturghisit la Catedrala Mitropolitană. După Sf. Liturghie a urmat slujba Te-Deum-ului și binecuvântarea strugurilor.

18 august, luni

Mitropolitul Vladimir a fost felicitat la Palatul mitropolitan cu prilejul aniversării zilei de naștere.

17 august, duminică

ÎPS Vladimir însoțit de PS Anatolie a liturghisit la Catedrala Mitropolitană.

RESFINȚIREA MĂNĂSTIRII CĂPRIANA

Mănăstirea Căpriana situată într-o zonă pitorească de codru, la 40 km nord-vest de Chișinău. A fost timp îndelungat ctitorită de domnitori, printre ei și Ștefan cel Mare, aici au trăit cronicarul Eftimie și unul dintre primii poeți a Moldovei - Chiprian.

La început mănăstirea era construită din lemn, ca mai târziu, în 1545 să fie înălțată în piatră biserica de vară “Adormirea Maicii Domnului”. În 1840 este înălțată biserica “Sf. Nicolae” și la 1903 “Sf. Gheorghe”. La Căpriana a existat și cea mai mare bibliotecă mănăstirească din Moldova cu prețioase daruri domnești. Fiind închisă, în 1962, și devastată, ea se re deschide printre primele în 1989, devenind foarte curând un simbol al renașterii naționale.

Pe data de 28 august, la mănăstirea Căpriana s-a săvârșit Liturghia consacrată hramului mănăstirii „Adormirea Maicii Domnului”. Serviciul divin a fost oficiat de către ÎPS Vladimir, căruia i-au coliturghisit PS Anatolie, episcop de Cahul și Comrat, PS Petru, episcop de Hâncu și PS Marchel, episcop de Bălți și Fălești, împreună cu un sobor de preoți și diaconi.

28 august, 2008. Liturghie la mănăstirea Căpriana

La slujbă a participat și conducerea de vârf a țării.

Mănăstirea a fost resfințită după finisarea unor lucrări de renovare: pictura din biserica „Sf. M. Mc. Gheorghe”, exteriorul bisericilor „Adormirea Maicii Domnului” și „Sf. Irh. Nicolae”.

Biserica „Sf. Gheorghe”, construită în anii 1903-1905, a fost pentru prima dată restaurată exact peste un secol - în anii 2003-2005. Din 2006, biserica este pictată. Specialiștii din țară și de peste hotare au apreciat că pictura anterioară, realizată fragmentar de-a lungul anilor, nu prezenta interes și valoare. Fresca a fost dată jos de pe pereți, dar numai după ce a fost fixată în imagini foto și video. Noua pictură, în stil realist, realizată cu tempera, este lucrarea unei echipe de pictori condusă de frații Iazan.

Au mai fost prezentate și date în exploatare după restaurare trei clădiri auxiliare și o parte din teritoriul nou-amenajat de pe terasa de jos. Două dintre clădiri sunt cu chilii ale călugărilor, iar cea de-a treia - un grup sanitar modern pentru călugări, enoriași și vizitatori.

Cu prilejul aniversării a 588 de ani de la înființarea mănăstirii a fost organizată o expoziție cu creații populare, precum și cu documente din istoria așezământului monastic, după care a urmat un concert la care au participat mai multe colective corale din republică.

Școlile transnistrene renunță treptat la ateism

În cel puțin trei școli din raionul Dubăsari este testat un nou curs școlar - «Cultura ortodoxismului», comunică Agenția DECA-press. După cum au anunțat responsabili din sfera raională de învățământ, cursul respectiv este testat în școlile nr. 2, 3 și 4 din acest raion. Elevii doritori de a asculta acest curs trebuie să aibă împliniți 14 ani și să depună o cerere prin care să solicite înscrierea la acest curs facultativ. Cererile elevilor din clasele mai mici urmează să fie coordonate cu părinții acestora. Predarea cursului «Cultura ortodoxismului» în școlile din raionul Dubăsari se efectuează în conformitate cu o programă aprobată de ministerul de resort de la Tiraspol.

HIROTONII

17 august, duminică

În cadrul slujbei la Catedrala Mitropolitană a fost hirotonit diac. Victor Postică în treapta de preot pe seama Mănăstirii Ciuflea din municipiul Chișinău.

19 august, marți

În cadrul slujbei la Catedrala Mitropolitană a fost hirotonit în treapta de preot diaconul Ioan Bujnița pe seama parohiei „Sf. Mc. Valeriu” din Chișinău, iar ipodiakonul superior Serghei Jmurcov în treapta de diacon, pe seama Catedralei Mitropolitane.

20 august, miercuri

În timpul Sfintei Liturghii la mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului” din Calarașeuca, raionul Ocnița, monahul Mitrofan (Gancescu) a fost hirotonit ierodiacon pentru mănăstirea dată.

DECORAȚII

20 august, miercuri

Maica stareță, de la mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului” din Calarașeuca, raionul Ocnița, egumenia Eufrosinia (Peșterean) a fost decorată cu toigă de egumenă.

19 august, marți

Diaconul Serghei Jmurcov, de la Catedrala Mitropolitană din Chișinău, a fost decorat cu orar dublu.

BISERICA DIN COMUNA ALUNIȘI, RÂȘCANI

După cum aflăm din „Anuarul eparhiei Chișinăului și Hotinului din 1922, Satul Aluniși are o biserică „Adormirea Maicii Domnului” zidită la 1914, din lemn. În sat erau atestate 289 de gospodării de naționalitate români. Paroh era preotul Gheorghe Moghilevschi, de 50 ani, absolventul Seminarului teologic; în serviciu de la 1904. În funcția de cântăreț la acel moment era Serghe Silvestrovici, absolvent al Școlii de cântăreți. În serviciu se afla din anul 1922.

Biserica „Adormirea Maicii Domnului”, din s. Aluniși

Satul Aluniși se află la o distanță de 20 km de la gara Bălți și 140 de km depărtare de Chișinău. Cel mai apropiat sat este Sturzovca, la o distanță de 8 km.

Construcția sfântului locaș din s. Aluniși s-a început în ajunul primului război mondial, în anul 1914. Temelia bisericii este din piatră, iar pereții sunt din lemn de stejar. Toate materialele de construcție au fost aduse din or. Edineț. Acoperișul este confecționat din tinichea. Mijloacele bănești pentru construcția bisericii au fost colectate de la populația satului. Grija pentru organizarea lucrului a purtat-o Dumitru Costache, un bun creștin, care a avut responsabilitatea să ducă lucrul la bun sfârșit. Printre ctitorii principali ai bisericii sunt și Axentie Babin, Ilie Cojocaru, Costache Rusu, Constantin Rusu, Constantin Roșca, dar totuși cel care a susținut mai mult construcția acestei biserici a fost boierul Vasile Grosu. Biserica și-a început activitatea în anul 1923, se presupune că primul preot a fost Dionisie Gheorghescu. Al doilea preot cu numele Borșevschi, despre care nu se cunoaște nimic. Al treilea - Ioan Tărăță, originar din Hotin, a slujit până în anul 1944, când s-a refugiat în România. După aceasta un timp îndelungat, biserica nu a mai funcționat, fiind închisă, prin scoaterea de la evidență. Abia în 1989, în Postul Mare, a fost redeschisă și sfințită de către Protopopul Gheorghe Țâmbaliuc, împreună cu protopopul Eugeniu Mazarciuc și parohul bisericii Gheorghe Lazăr, care slujește cu credință și osârdie până în zilele noastre.

În anii 1991-1992 la sărbătoarea „Nașterii Maicii Domnului” biserica a fost sfințită de Prea Sfințitul Petru Păduraru, Episcop de Bălți. În 1995 s-a început reparația bisericii, care a durat doi ani până în anul 1997, când Înalț Prea Sfințitul Vladimir, Mitropolit al Chișinăului și al Întregii Moldove cu un sobor de preoți au sfințit din nou acest lăcaș de închinăciune.

CONVENȚIE ÎNTRE CREȘTINII ORTODOCȘI DIN REPUBLICA MOLDOVA

OPINIA CITITORULUI

Odată cu prăbușirea imperiului sovietic dictatorial ateist-antihrist, a răsarit scânteia credinței în Dumnezeu. În noile condiții, creștinii dornici de Lumină și Adevăr, de credință și datinile strămoșești au contribuit cu tot ce au avut mai de preț: forțe de muncă, mijloace bănești, la restabilirea locașurilor sfinte. Lucrările mai continuau, dar biserica era arhiplină cu lume. Din nou răsună dangătul clopotelor. Cuvântul lui Dumnezeu pătrunde adânc în conștiința noastră. Predicile impresionante și atrăgătoare ale părintelui îl readuc pe om la lumea fericirii lui Dumnezeu.

Așa a fost la început. Însă pe parcursul anilor prin mijloacele de informare în masă apar diferite zvonuri triste, dăunătoare creștinilor, care cad în deznădejde, slăbind credința în Dumnezeu. Evenimentele ce au avut loc în ultimul timp între unii slujitori ai Bisericii Creștine Ortodoxe din țara noastră trezește nedumerire, ură, vrajba, dezbinarea în rândurile creștinilor noștri, de același neam, origine, credință, limbă, obiceiuri și tradiții. Pentru mine a fost îngrozitor, când am auzit pe data de 5 august într-o discuție televizată, pe un „mare istoric”, nu-i spun pe nume, ca să nu-i fac publicitate, numind pe unii preoți agenți (spioni). Apare întrebarea: Oare slujitorii de la Mitropolia Moldovei și Mitropolia Basarabiei mai au și alte scopuri și interese opuse, sectare?

Din presă am aflat că unii preoți, care au făcut studii în România au fost hirotoniți în Mitropolia Chișinăului și a Moldovei.

Știm că toți suntem egali în fața lui Dumnezeu și Sfintele Taine ce le primim se săvârșesc de Dumnezeu prim mijlocirea preotului. Reiese că conflictul, care a izbucnit vine nu de la Dumnezeu, ci de la anumite forțe dăunătoare credinței noastre ortodoxe. Este o adevărată sminteală, și Domnul Nostru Iisus Hristos ne previne: „Smintelele vor veni, dar vai omului aceluia, prin care vine sminteala” (Mt 18,17).

Astăzi, datorită anumitor condiții istorice, ocupația rusă apoi sovietică, războaie, prigoana ateistă am ajuns în starea în care avem două Mitropolii: Una subordonată Patriarhiei Ruse, alta Patriarhiei Române. Nu mă pronunț aici care este legitimă și care nu. Copilul născut are viața sa și nimeni nu mai întreabă dacă e legitim sau nu. Existența celor două Mitropolii este un fapt real, chiar dacă nu ne place. Ce-i de făcut ca să curmăm vrajba și ură între frații de o credință, între părinți și copii, care merg la diferite biserici?

Cred că pentru lichidarea conflictelor și divergențelor între Mitropolia Moldovei și cea a Basarabiei este cel mai corect, mai bun și mai Sfânt de urmat exemplul Sfinților Trei Ierarhi: Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur, care prin activitatea și înaltele calități au atras la Dumnezeu mulți dintre foștii păgâni. Deși fiecare dintre acești Trei Ierarhi aveau „admiratorii”, care formase chiar și unele curente care preamăreau pe păstorul său, Sfinții Trei Ierarhi considerându-se egali între ei și înaintea lui Dumnezeu, pentru ca creștinii să nu se dezbină au dorit ca pomenirea lor să fie în aceeași zi, așa cum facem și noi în prezent.

Deci urmând exemplul Sfinților Trei Ierarhi, s-ar putea convoca și încheia un acord de creare a unei convenții creștine ortodoxe între cele două Mitropolii, care să garanteze conlucrarea și ajutorul reciproc în toate sferile de activitate ale Bisericii: educație, activitate pastorală, socială și misionară. Prin aceasta s-ar adevăra că am auzit și am înțeles cuvintele Domnului: „Pace vouă! Poruncă vă dau vouă, să vă iubiți unul pe altul, precum și eu v-am iubit pe voi” (In 13, 34).

Cu stimă și respect Ignat Alexandru, s. Călmățui, Hâncești

PUTEREA POCĂINȚEI

Cineva a povestit că un frate a căzut în păcat și s-a dus la avva Lot. Era atât de tulburat, încât intra și ieșea fără încetare și nu putea sta jos. Avva Lot îl întreabă: „Ce-ai pățit, frate?” El a răspuns: „Am făcut un păcat mare și nu-l pot spune părinților”.

Bătrânul îi zice: „Mărturisește-mi-l mie și eu o să-l port”. Atunci el i-a zis: „Am căzut în curvie și mi-am dorit din toată inima ca lucrul să se-ntâmpale”.

După trei săptămâni îi zice: „Curaj. Există pocăință. Du-te, stai în peșteră și postește câte două zile, iar eu voi purta jumătate din păcat”.

După trei săptămâni bătrânul a fost încredințat că Dumnezeu a primit pocăința fratelui, care a rămas sub ascultarea bătrânului până la moartea acestuia.

(Pateric, ediția Polirom, 2005)

Dosarul PS Dorimedont a dispărut

Originalul fișei medicale, scris pe hârtie, a Episcopului Dorimedont (Cecan) a dispărut din Biroul de statistică și arhivă al Institutului de Neurologie și Neurochirurgie (INN) din Chișinău, a declarat acum câteva săptămâni Ozea Rusu, directorul general al INN. Este vorba despre actul solicitat insistent, timp de aproape doi ani, de către rudele regretatului, pe care dl Rusu refuza să-l elibereze.

„E pentru prima dată când la INN dispăre o fișă medicală”, susține directorul Institutului într-un interviu acordat consăteanului și rudei sale, scriitorul Andrei Strâmbeanu, și publicat în „Literatura și Arta”. Totodată, Rusu spune că nu s-ar mira dacă această fișă, precum și cea de la Clinica vieneză „Lorenz Bohler”, dispărută în seara de 2 ianuarie 2007 pe Aeroportul Internațional Chișinău (când sicriul cu osemintele Episcopului a fost adus în RM), s-ar afla în sertarele lui Vasile Tarlev sau ale subsemnatului, care e reprezentant legal al familiei Cecan. Interviul a survenit imediat după ce ex-premierul Tarlev a declarat pentru TIMPUL că familia Cecan trebuie să acționeze în judecată INN, pentru a obține dosarul.

Solicitat de TIMPUL, Ozea Rusu ne-a spus că dosarul a dispărut din Biroul de arhivă în perioada în care a fost solicitat de Procuratura Dondușeni - care pornise o urmărire penală contra șoferului Episcopului, arhidiaconul Ioanichie -, adică în martie 2007. Potrivit lui Rusu, asistenta de la arhivă confirmă că a primit dosarul după externarea pacientului, dar mai târziu actul a dispărut. „Asistenta a fost avertizată

administrativ, iar noi am eliberat procuraturii varianta electronică a fișei”, a remarcat directorul INN. Întrebat de ce nu a solicitat organele de drept ca să investigheze cazul dispariției dosarului, Ozea Rusu a afirmat: „Orice investigație suplimentară e de prisos. Dacă s-a pierdut, gata - s-a pierdut. În cazul nostru, avantajul e că fișa e depozitată în sistem electronic și, de fapt, nu s-a pierdut. O să mă gândesc dacă să anunț procuratura”. Liliana Oprea, responsabilă de Biroul de arhivă al INN, ne-a spus că nu știe nici când, nici cum a dispărut dosarul. „Într-o zi, dl Rusu a făcut interpelare să căutăm fișa și nu mai era”, a adăugat dna Oprea, remarcând că până atunci dosarul PS Dorimedont nu a fost solicitat de nimeni.

Juristul Victor Panțaru consideră că rudele Episcopului pot să ceară procuraturii să se autosesizeze și să cerceteze acest caz. „Dl Rusu, ca director al instituției, ar fi trebuit să facă din start o sesizare la procuratură și să solicite pornirea unei investigații. Dacă a trecut mai bine de un an și lui nu-i pasă, e dreptul rudelor pacientului să intervină”. Atât Panțaru, cât și Vitalie Nagacevschi, președintele Asociației „Juriștii pentru drepturile omului”, ne-au spus că familia Cecan a fost îndreptățită să solicite copia dosarului PS Dorimedont, dacă a considerat necesar acest lucru, și că Ozea Rusu nu avea temei legal să-i refuze. Amintim că și președintele Voronin, și ex-ministrul Sănătății Ion Ababii, și ex-premierul Vasile Tarlev au declarat pentru TIMPUL că Ozea Rusu era obligat în fața legii să pună la dispoziția familiei Cecan copia fișei medicale, în original, a regretatului Episcop Dorimedont, dar directorul INN nu s-a lăsat înduplecat. Anul acesta, la rugămintea rudelor ierarhului, și Mitropolitul Vladimir a încercat să obțină documentul, dar la fel i s-a refuzat. Rudele PS Dorimedont se arată șocate de declarațiile dlui Ozea Rusu cu privire la dispariția dosarului, dar deocamdată se abțin să se expună.

Pavel Păduraru (Timpul)

CALENDAR ORTODOX

Septembrie –
Rapciune

1 D 14 † Sf. Cuv. Simeon Stâlpnicul și mama sa Marta. (Începutul Anului Nou bisericesc).

2 L 15 Sf. Mc. Mamant; Sf. Ioan Postitorul, Patriarhul Constantinopolului.

3 M 16 Sf. Sfințit Mc. Antim, Episcopul Nicomidiei; Sf. Cuv. Teotist.

4 M 17 Sf. Sfințit Mucenic Vavila, Episcopul Antiohiei; Sf. Prooroc Moise; Sf. Mc. Petronie.

5 J 18 † Sf. Prooroc Zaharia, tatăl Sf. Ioan Botezătorul; Sf. Mucenici Urban și Teodor.

6 V 19 † Minunea Sf. Arhanghel Mihail în Colose; Sf. Mucenici: Eudoxie, Zinon și Macarie.

7 S 20 Înainteprăznuirea Nașterii Maicii Domnului; Sf. Mc. Sozont.

8 D 21 (+) Nașterea Maicii Domnului.

9 L 22 Sfinții și Dreptii dumnezeiești părinți Ioachim și Ana; Sf. Cuv. Mc. Severian; Sf. Cuv. Teofan Mart.

10 M 23 Sf. Mucenițe: Minodora, Mitrodora și Nimfodora.

11 Mc 24 Sf. Cuv. Teodora din Alexandria; Sf. Cuv. Eufrosin.

12 J 25 Sf. Sfințit Mc. Autonom; Sf. Mucenici Macedonie și Teodul; Sf. Cuv. Daniil.

13 V 26 Sfântul Corneliu Sutașul; Cuviosul Ioan de la Prislop.

14 S 27 (+) Înălțarea Sfintei Cruci (Zi de Post).

15 D 28 Sf. Ierarh Iosif cel Nou de la Partos și Sf. Nichita Romanul.

16 L 29 Sf. Mari Mucenițe Eufimia și Meletina.

17 M 30 Sf. Mucenița Sofia și cele trei fiice ale sale: Pistis, Agapis și Elpis.

18 Mc 1 Sf. Mucenic Eumenie, Episcopul Gortinei; Sf. Muceniță Ariadna.

19 J 2 Sf. Mucenici: Trofim, Savatie și Dorimedont.

20 V 3 Sf. Mare Mc. Eustatie și soția sa Teopista, cu cei doi fii: Agapie și Teopist.

21 S 4 Sfântul Apostol Codrat; Sfântul Prooroc Iona.

22 D 5 Sfinții Mucenici Foca, Isaac și Martin.

23 L 6 † Zămisirea Sf. Prooroc Ioan Botezătorul; Sf. Cuv. Xantipa și Polixenia.

24 M 7 † Sf. Mare Muceniță și întocmai cu Apostolii Tecla; Sf. Cuv. Coprie.

25 Mc 8 Sf. Cuv. Eufrosina; Sf. Cuv. Pavnutie Egipteanul.

26 J 9 † Sf. Apostol și Evanghelist Ioan, Cuvântătorul de Dumnezeu; Sf. Cuv. și Dreptul Ghedeon.

27 V 10 Sfinții Mucenici Calistrat și Epiharia; Sfântul Ierarh Antim Ivireanu.

28 S 11 + Cuviosul Hariton Mărturisitorul; Sfântul Prooroc Varuh.

29 D 12 Cuviosul Chiriac Sihastru; Sfânta Muceniță Gudelia.

30 L 13 Sf. Sfințit Mc. Grigorie Luminătorul, Episcopul Armeniei; Sf. Mc. Ripsimia.

Sfântul Ierarh Ioan de la Râșca și Secu a fost prăznuit pentru prima oară

La Mănăstirea Secu din județul Neamț au avut loc pe 30 august, mai multe evenimente religioase deosebite. Pentru prima dată, a fost prăznuit Sfântul Ierarh Ioan de la Râșca și Secu, în calendarul creștin ortodox fiind trecut, astăzi, și Sfântul Ierarh Varlaam, Mitropolitul Moldovei. Slujba Sfintei Liturghii a fost oficiată de Înaltpresfințitul Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, Înaltpresfințitul Pimen, Arhiepiscopul Sucevei și Rădăuților, Preasfințitul Ioan, Episcopul Covasnei și Harghitei, Preasfințitul Calinic Botoșăneanul, Epsicop vicar al Arhiepiscopiei Iașilor și Preasfințitul Ioachim Băcăuanul, Arhiereu-vicar al Episcopiei Romanului.

Sfântul Ierah Ioan de la Râșca a trăit în secolul al XVII-lea, fiind ucenicul Sfinților Mitropoliți Varlaam și Dosoftei ai Moldovei. Alături de alți 8 cvioși nemțeni, Sfântul Ierah Ioan de la Râșca a fost canonizat în ședința Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române din 5-7 martie anul acesta.

Sfântul Ierarh Varlaam s-a născut în jurul anului 1590 și a păstorit Mitropolia Moldovei între anii 1632-1653. În data de 12 februarie 2007, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a înscris în rândul sfinților pe învățatul Mitropolit Varlaam al Moldovei, cu zi de pomenire 30 august.

Minunea sfântului arhanghel Mihail din Colose

6/19 septembrie

Când a trecut prin Frigia ca să propovăduiască Evanghelia, Sfântul Apostol Ioan a prorocit o apropiată vizită providențială a prințului arhanghelilor, Mihail, în locul numit Heretopa. Și într-adevăr, la puțin timp, în acel loc în mod minunat a izbucnit din pământ un izvor vindecător de toată boala. Unul din mulții credincioși care s-au perindat pe la acest izvor, a cărui fiică s-a vindecat prin această apă, a construit pe acel loc, în semn de recunoștință, o mică biserică închinată Arhanghelului Mihail.

Nouăzeci de ani mai târziu, în această biserică s-a așezat, spre a practica asceza și a servi la altar, un tânăr numit Arhip, originar din Hierapolis. Pentru zelul și dragostea acestui tânăr atlet al lui Hristos, Dumnezeu i-a dat harul de a face minuni și vindecări. Dar oarecare elini, aprinși de zavistie din pricina minunilor preamărite ce se făceau în biserică Arhistrategului Mihail, au vrut să abată râul care curgea acolo aproape și să-l pornească asupra Bisericii, că să înece și Biserica și să piardă și pe Arhip. Dar dumnezeiescul Arhistrateg, însuși arătându-se și poruncind lui Arhip să se îmbărbăteze, a lovit cu un toiag piatră, și făcând cale apei printr-însă, de atunci până în ziua de astăzi.

Pomenirea înălțării Cinstitei și de viață făcătoarei Cruci: Înălțarea Sfintei Cruci

14/27 Septembrie

Constantin cel Mare, întâiul împărat al creștinilor, avea război, precum zic unii din istorici, la Roma împotriva lui Maxentiu, până a nu lua împărăția. Iar alții zic ca la apa Dunării împotriva sciților.

Văzând că mulțimea potrivnicilor era mai multă decât oastea lui, era cuprins de nedumerire și frică. Atunci i s-a arătat în amiaza zilei semnul Crucii cu stele pe cer, și litere romane împrejurul Crucii, care și acelea erau închipuite cu stele și ziceau: "Întru aceasta vei birui". Făcând numaidecât o cruce de aur, după chipul

celei ce i se arătase, și poruncind să fie purtată înaintea ostașilor săi, au dat război cu vrăjmașii, dintre care cei mai mulți au pierit, iar alții au fugit.

Pentru aceasta, gândind întru sine la puterea Celui ce a fost răstignit pe Cruce, și crezând că Acesta este Adevăratul Dumnezeu și întărindu-se cu Botezul împreună cu maica-sa, a trimis-o la Ierusalim ca să găsească Crucea lui Hristos. Și a aflat-o ascunsă, împreună cu celelalte două cruci, pe care fuseseră răstigniți tâlharii; și nu numai crucile, ci și piroanele le-au aflat. Neștiind împărăteasa care ar fi

Crucea Domnului, s-a arătat aceasta prin minune. O femeie văduvă moartă, de care s-a atins Crucea a înviat; iar celelalte două cruci ale tâlharilor nu au arătat nici un semn de minune. Atunci împărăteasa s-a închinat și a sărutat Crucea, împreună cu toată suita. Și neputând încăpea tot poporul să se închine s-a rugat ca măcar să o vadă. Atunci s-a suit Fericitul Macarie, patriarhul Ierusalimului, și a înălțat deasupra amvonului Cinstita Cruce, și văzând-o poporul, a început a striga: "Doamne miluiește!" Și de atunci a început a se ține sărbătoarea Înălțării Cinstitei Cruci.

DREAPTA ÎNVĂȚĂTURĂ DESPRE CINSTIREA SFINTEI CRUCI

1. Imnul ortodox, despre închinarea dreptcredincioșilor la sfânta Cruce

Biserica Ortodoxă, cinstitoare a sfintei cruci, întemeiată pe dumnezeiasca învățătură, cuprinsă în Sfintele Scripturi și în Sfânta Tradiție, cum vom arăta, mai jos, a formulat următorul imn, prin care dreptcredincioșii creștini, rostindu-l și cântându-l, își arată simțământul de adânc respect față de sfânta cruce: «Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne, și sfânta Învierea Ta mărim».

Acest imn bisericesc se cântă la slujba Sfintei Liturghii, în locul trisaghionului «Sfinte Dumnezeule...», de doua ori pe an, când se săvârșește slujba divină de cinstirea sfintei cruci: la 14 Septembrie și în Duminica a III-a din Postul mare.

Textul acestui imn divin este, propriu-zis, un fragment din Mărturisirea de credință a dreptcredincioșilor, dar, în același timp, este și un îndemn al Bisericii Ortodoxe, de a cinsti sfânta cruce, prin închinare.

Ascultarea cântării acestui imn scurt, cu melodia frumoasă și mișcătoare a glasului a II-lea, al muzicii psaltice, ne predispune la o meditație activă asupra cuprinsului său, și ne face să desprindem și să ne fixăm în mintea noastră, cele două învățături divine, pe care le conține: 1) universalitatea cinstirii sfintei Crucii în Biserica creștină și, prin aceasta comuniunea și frățietatea credincioșilor; 2) unitatea nedespărțită dintre Cruce și Înviere, adică dintre cinstirea sfintei Crucii și preaslăvirea Învierii Domnului.

Textul acestui imn este o frază. Ambele propoziții principale din această frază folosesc verbele lor predicative, la numărul plural: «ne închinăm» și «mărim». Aceasta înseamnă ca cinstirea sfintei Crucii, ca și preaslăvirea minunii Învierii Domnului Hristos, prin închinare, este o mărturisire de credință a întregii Biserici, «una, sfânta, sobornicească și apostolească». Astfel spus, această mărturisire de credință este rostită, păstrată și transmisă, totdeauna, peste tot și de către toți membrii Bisericii creștine, adică de întreaga obște sau comunitate creștină, alcătuită din credincioșii și ierarhia Bisericii, fără excepție. De aceea, în mod firesc, cei ce se abat de la această universală mărturisire de credință, adică cei ce nu cinstesc sfânta Cruce, prin închinarea la ea și cu ea, se îndepărtează de Biserica, cu știință sau din neștiință, despre a lor pierzare, fiindcă «afară de Biserica nu este mântuire» (Extra Ecclesiam nulla salus). În plus, cei ce îndepărtează această învățătură de credință universală din mărturisirea lor de credință sparg unitatea sufletească și fraternitatea membrilor Bisericii universale, săvârșesc și un rău social, și nesocotesc porunca dreptei învățături de a avea «un Domn, o credință și un botez» (Efes. 4, 5).

Odată cu dreapta și universală învățătură de credință despre cinstirea sfintei Crucii, prin închinare, acest imn ne dă și dreapta învățătură despre preaslăvirea sfintei Învieri din morți a Domnului Hristos: «și sfânta Înviere a Ta mărim». Este o completare a mărturisirii de credință, despre cinstirea sfintei Crucii și o împreunare nedespărțită a cultului sfintei Crucii cu actul divin de preaslăvire a sfintei Învieri.

(continuare în pag. 5)

DREAPTA ÎNVĂȚĂTURĂ DESPRE CINSTIREA SFINTEI CRUCI

(inceputul în pag. 4)

Biserica, în predica ei, întotdeauna a unit învățătura despre cinstirea sfintei Cruci cu preaslăvirea sfintei Învieri, fiindcă numai adevărul Învierii din morți a Domnului Hristos a dus după sine cinstirea sfintei Cruci, pe care a fost răstignit Domnul Hristos, adică strălucirea divină a Învierii a adus și strălucirea Crucii, în Biserică.

Dacă actul răstignirii pe Cruce n-ar fi fost urmat de minunea Învierii, crucea - obiect de dispreț în antichitatea greco-romană - n-ar mai fi dobândit înșușirea de «sfântă» și n-ar mai fi fost cinstită, prin închinare, în Biserică creștină; propovăduirea Bisericii, despre Dumnezeirea religiei creștine, ca și credința comunității sau obștii creștine, ar fi fost zadarnică (cf. *1 Cor. 15, 13-15*).

Sfânta Tradiție este plină de mărturie, întăritoare, despre învățătura divină, că cinstirea sfintei Cruci este unită cu preaslăvirea Învierii, cum se arată în acest imn al crucii, și este nedespărțită de ea. Dăm numai două exemple: a) «Crucea Domnului să o lăudăm, sfânta îngroparea, cu cântări să o cinstim și Învierea Lui să o preamărim». (Sedeala Învierii, glas. 5): Sfântul Sofronie, patriarhul Ierusalimului (550-638): «O, strălucire a Învierii, o, închinare luminată a crucii! Acestea ne sunt cele două semne de biruință ale mântuirii... Așadar, cunoscând puterea tainică a Învierii și a Crucii, cunoscând cât de mare bine ne-au făcut ele, cunoscând și legăturile de apropiere față de Dumnezeu, legături pe care ni le-au făcut acestea, să sărbătorim Învierea și Crucea, frumos și cu credință, așa cum voiesc ele să fie cinstite».

Dacă Domnul Hristos, răstignit pe cruce, și îngropat n-ar fi înviat din morți, crucea Sa ar fi rămas, în istoria Bisericii, numai că un instrument, prin care s-a săvârșit cel mai cumplit chin trupesc (crudelissimum supplicium) asupra Sa, așa cum au rămas crucile celor doi răstigniți împreună cu El.

2. Mărturii sfinte despre prezența Crucii în planul divin al mântuirii neamului omenesc

Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție ne dau mărturie atât despre preînchipuirea sfintei Cruci, înainte de răstignirea Domnului pe ea, cât și despre actul însemnării cu sfânta Cruce, despre puterea ei divină, precum și despre tâlcuirea actului de însemnare a dreptcredincioșilor creștini, cu semnul sfintei Cruci.

Sfânta Cruce este preînchipuită de exemplu, în Vechiul Testament, de «pomul vieții», care a răsărit din pământ, din porunca lui Dumnezeu, în mijlocul raiului pământesc, alături de «pomul cunoștinței binelui și răului» (cf. *Facere 2, 9*). «Pomul vieții» este denumirea metaforică a sfintei Cruci, denumire care apare, cum se vede, chiar pe primele pagini ale Sfintei Scripturi. Această denumire a sfintei Cruci apare, de asemenea, și pe ultimile pagini ale Sfintei Scripturi, unde se face descrierea raiului ceresc, ca o completare a descrierii raiului pământesc: «Și în mijlocul peții din cetate, de o parte și de alta a râului, creste pomul vieții... și frunzele pomului sunt spre tămăduirea neamurilor» (*Apoc. 22, 2*; vezi și *Apoc. 2, 7; 21, 6*). Aici, cum se vede, se vorbește, profetic, și despre puterea divină a «pomului vieții» (sfânta Cruce): «tămăduirea neamurilor» pământului.

Biserica ne dă învățătura limpede, că pomul vieții, despre care vorbește Sfânta Scriptură simbolizează sfânta Cruce. Acest lucru îl înfățișează ea, atât în scris în cărțile de slujbă divină, cât și în mod plastic, în pictură.

Biserica teologhisește și cântă: «O, preaslăvită minune! pomul cel de viață, prea sfânta Cruce, la înălțimea ridicată, îți arată astăzi»... (Stihira 1, Laude, 14 Septembrie).

De asemenea, în pictura multor Biserici ortodoxe române, desigur că și în alte țări ortodoxe, în pridvor, de regulă se află pictat pomul vieții, în centrul grădinii raiului. Acest pom se deosebește de ceilalți copaci, prin înălțimea, și, mai ales, prin forma sa trifurcată, arătând capul de sus al Crucii, și cele două brațe laterale ale ei, și are, uneori, pe Domnul Hristos la rădăcina lui - ca în pridvorul Mănăstirii Cozia - iar alteleori, îl are înfățișat ca Miel al lui Dumnezeu.

Cercetarea acestor fresce pictate ne dă imaginea clară despre «pomul de Viață purtător», adică despre sfânta Cruce, care a purtat pe ea pe Domnul Hristos, numit și Viața, așa cum Înșuși Domnul Hristos Se numește pe Sine, de mai multe ori (*Ioan 14, 6; 11, 25* etc.).

Preînchipuirea Sfintei Cruci, precum și facerea semnului sfintei Cruci, de către aleșii lui Dumnezeu, semn urmat de efecte minunate, sunt descoperiri divine, în mai multe locuri ale Sfintei Scripturi. Vom cita numai două locuri din Vechiul Testament: a) Moise a trecut poporul Israel prin Marea Roșie în mod minunat, prin puterea divină a crucii, și l-a scăpat de robia politică egipteană, conducându-l la libertate. El a ridicat toiagul, și a întins mâna sa, drept înainte, peste mare, a despărțit apele mării, în două, și evreii au trecut marea ca pe uscat. Când au intrat și egiptenii în mare, pe același drum uscat, ca să-i înrobească, din nou, pe evrei, Moise, tot din porunca lui Dumnezeu, a întins iarăși mâna cu toiagul, și a făcut semnul de întretăiere al liniei drepte, pe care o schițase la despărțirea apelor mării. Apele s-au împreunat, și egiptenii au fost înecați, în mijlocul mării (vezi *Leșirea 14, 21-27*).

Semnul acesta, făcut de Moise care a întins mâna cu toiagul peste apele mării, în mod cruciș, preînchipuiește sfânta Cruce. Precum evreii au scăpat de robia politică egipteană, prin acest semn divin, tot așa și noi creștinii am fost scăpați de robia păcatului, prin sfânta Cruce, robie mai cruntă decât robia politică egipteană.

Biserica ne dă dreapta tâlcuire a textului scripturistic de mai sus și glăsuiește și cântă: «Cruce însemnând Moisi, în drept, cu

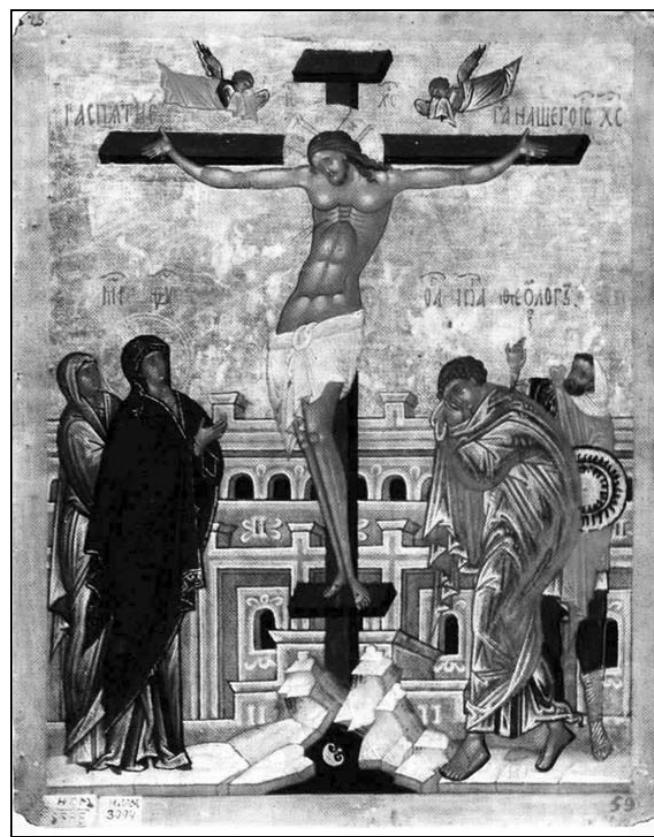
toiagul, Marea Roșie a despărțit, lui Israel, celui ce, pedestru, a trecut; iar, de-a curmeziș, aceeași lovindu-o a împreunat împotriva carelor lui Faraon, deasupra scriind nebiruita armă»... (Catavasii La Înălțarea Sfintei Cruci, Cantarea 1). Iată, aici și dreapta denumire a sfintei cruci: «nebiruita armă».

b) De asemenea, binecuvântarea patriarhală, pe care a dat-o Iacob, cu mâinile, celor doi fii ai lui Iosif, Efraim și Manase, binecuvântare dată cu mâinile încrucișate, a preînchipuit sfânta Cruce, cu peste 1500 de ani înainte de Hristos. «Israel (Iacob), înadins, și-a încrucișat mâinile și i-a binecuvântat zicând»... Verbul, românesc «a încrucișa» este traducerea verbului grecesc corespondent *ΕΥΚΡΟΥΣΑΙΝ*, din Vechiul Testament (Septuaginta), verb care înseamnă: a schimba un lucru cu altul a (se) împleți, a (se) întrețese, dar înseamnă și a încrucișa, a așeza (brațele) în forma de cruce. Așa traduce acest verb și Sfânta Scriptură, în limba franceză, editată de Școala biblică de la Ierusalim (1961): «en croisant ses mains» - încrucișându-și mâinile sale.

Cu aceste texte scripturistice, drept tâlcuite de Sfânta Biserică, înlăturăm părerea greșită a unor grupări creștine, că «semnul crucii făcut cu mâna nu este primit de Dumnezeu». Mai adăugăm aici, că Dumnezeu voiește ca să-L slujim cu tot trupul și cu tot sufletul, fiindcă trupul este «templu al Duhului Sfânt» și, împreună cu sufletul, este și el tot al lui Dumnezeu (cf. *1 Cor. 6, 19-20*).

Vorbind școlărește, și teologic, toate aceste semne preînchipuitoare ale sfintei Cruci, ca și multe altele, existente în Vechiul Testament, texte din care vom mai enumera, mai jos, se numesc tipuri ale sfintei Cruci, adică schițe simple, nedesăvârșite, iar chipul Crucii, prezentat cu toate amănunțele în legătură cu ea, în Noul Testament, se numește antitip, adică chipul desăvârșit al sfintei Cruci. Este, și aici, o slăvită pedagogie divină, care a rânduit ca Vechiul Testament să fie călăuză noastră sau pedagogul nostru către Hristos (cf. *Gal. 3, 24*), potrivit cu puterea de pricepere a omenirii, în evoluția ei spre desăvârșirea în credință.

Spre completa iluminare a dreptcredincioșilor creștini, dar mai ales, spre instruirea acelor grupări creștine, care au predilecție pentru cercetarea Vechiului Testament, și care afirmă, contrar adevărului, că aici nu se află texte care să se refere la sfânta Cruce, mai facem trimiteri și la alte texte sfinte, privitoare la această temă: *Facere 47, 31; Leșirea 15, 25; 17, 6; 11-12; Numeri 21, 9; Deuteronomul 28, 66; Isaia 65, 2*.

3. Hristos, Pace, Cruce

Iată o sfântă triadă de nume proprii, nume nedespărțite unul de altul, pentru că, ori pe care l-am pronunța, ne vin în minte celelalte două nume. Toate cele trei nume, la un loc, ne aduc în minte, de asemenea, învățătura desăvârșită a Noului Testament, despre actul mântuirii, săvârșit de Domnul Hristos, prin jertfa Sa pe Cruce, care ne-a adus pacea cu Dumnezeu și pacea între noi, cum vom arăta, îndată.

Sfântul Apostol Pavel, în Epistola către *Efeseni 2, 13-22*, tratând tema «Hristos este mântuirea păcătoșilor», ne prezintă, în fața ochilor minții, această imagine sfântă, a lui Hristos-Pace, răstignit pe Cruce. «Hristos - iar nu altcineva - este Pacea noastră» (v. 14), «desființând dușmănia, prin trupul Său, (v. 15) prin cruce» (v. 16) etc. Domnul Hristos este numit cu nume propriu Pacea, pentru că, prin jertfa Sa pe Cruce, a împăcat pe toți oamenii cu Dumnezeu, dar, în același timp, întinzându-și brațele, orizontal, pe Cruce, a săvârșit actul divin al îmbrățișării părăntești a întregii lumi, adică a tuturor neamurilor de sub cer (*Fapte 2, 5*), sălășluind și pacea și frățietatea dintre om și om. Prin Cruce, deci, s-a săvârșit cel mai mare act divin din istoria mântuirii neamului omenesc - împăcarea omului cu Dumnezeu și împăcarea dintre om și om, în istorie, învățătura mult accentuată de sfântul Apostol Pavel în Epistolele sale. Dreapta rațiune ne constrânge să credem și să mărturisim că lemnul Crucii a dobândit sfințenie, pentru că pe el, și nu pe alt obiect, S-a jertfit Domnul Hristos, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, sfințenia supremă și absolută, tocmai ca să săvârșească cel mai mare act divin: mântuirea neamurilor.

Crucea este sfințită, deci, prin atingerea ei de Domnul Hristos, vărsat pe ea, cu un cuvânt, pentru că ea este altarul pe care S-a adus jertfa, reală, de bunăvoie, universală și prisositoare (îmbelșugată) Înșuși Fiul lui Dumnezeu. Tocmai de aceea, dreptcredincioșii creștini aduc o adâncă cinstire Crucii, cinstire relativă, mărginită, care poartă numele de venerare, arată prin închinare și sărutare, spre deosebire de suprema cinstire, dată lui Dumnezeu, cinstire care poartă numele de adorare.

Tot dreapta rațiune ne îndreptățește să credem că acele grupări creștine, care înlătură cultul sfintei Cruci, implicit, își micșorează și sentimentul de adorare față de Domnul Hristos, Care S-a răstignit pe Cruce, fiindcă nici în fața Lui nu-și însemnează fața lor cu chipul sfintei Cruci, și prin aceasta, se îndreaptă spre o grea osândă. Aceste grupări creștine, neprimind dreapta învățătura despre cinstirea sfintei Cruci, înlătură și cultul icoanelor, și al morților, înlătură și dreapta învățătură despre ierarhia divină și despre Sfintele Taine etc., și, pornind de la călcarea unei singure învățături divine, alunecă, fără putință de întoarcere, pe povârnișul păcatului călcătorilor tuturor învățăturilor divine, pentru că, în Teologia creștină și în Biserică, există un principiu, numit principiul conexiunii, care ne spun că toate învățăturile de doctrină, de morală și de cult constituie un tot unitar, adică un trup duhovnicesc, ce nu se poate dezmembra. Sfânta Scriptură ne spune că «cine va păzi toată legea, dar va greși o singură poruncă, s-a făcut vinovat față de toate poruncile» (*Iacob 2, 10*) și a devenit călcător de lege (v. 9).

4. Temeiuri noutestamentare, pentru îndatorirea dreptcredincioșilor, de a cinsti sfânta Cruce

Cum am spus, mai înainte, Noul Testament ne prezintă, mai explicit decât Vechiul Testament, dumnezeiasca învățătură despre valoarea sfintei Cruci, pentru dreptcredincioși, și aceasta ne ajută mult, să expunem, sistematic unele din temeiurile pentru îndatorirea dreptcredincioșilor de a venera sfânta Cruce:

a) Crucea este altarul divin real și istoric al creștinismului, altar pe care Domnul Hristos S-a adus, «o dată, jertfă, ca să ridice păcatele multora» (adică ale aceluia care voiesc să se mântuiască) (*Evrei 9, 28*). Crucea este, deci jertfelnicul lui Hristos, jertfelnic pe care El a fost și Jertfa sângeroasă, și Arhiereul Care a adus-o, «pentru toți, spre iertarea păcatelor». Jertfa sângeroasă de pe Cruce, se prelungeste, până la sfârșitul veacurilor, în Biserică, prin Sfânta Liturghie, ca jertfă nesângeroasă (vezi Imnul heruvimic).

b) Crucea este «puterea lui Dumnezeu» (*1 Cor. 1, 18*), pentru cei ce voiesc să se mântuiască, adică pentru cei ce cred. Cu puterea divină a crucii se laudă Sfântul Apostol Pavel, în slăbiciunile sale omenești și în necazurile și strămătorile pe care le îndura (cf. *Gal. 6, 14*). Ea este «pecetea divină» de pe fața dreptcredincioșilor, pecete prin care aceștia au scăpat și scăpă de urgiile vrăjmașilor văzuți și nevăzuți. Roadele puterii lui Dumnezeu, putere dobândită de cei ce sunt însemnați cu pecetea lui Dumnezeu, adică au chipul sfintei Cruci pe fața lor, sunt realități istorice, descrise și prezise în Vechiul Testament, unde se descrie nimicirea locuitorilor Ierusalimului: «... Treci prin mijlocul cetății, prin Ierusalim și însemnează cu semnul Crucii» (adică cu litera «Tau», care, în alfabetul vechi, grec, avea forma unei cruci (†), pe frunte, pe oamenii care gem și plâng)... «dar să nu va atingeți de nici un om care are pe frunte semnul «†»». (Vezi *Iezechiel 9, 4-6*, traducerea românească, precum și textul grec, în Septuaginta, sub notițele textului).

c) Crucea este semnul Fiului Omului, la a doua venire.

Înșuși Domnul Hristos le-a spus ucenicilor Săi, care doreau să afle timpul celei de a doua veniri a Lui, precum și timpul sfârșitului Lumii (*Matei 24, 3*) că, între semnele care vor fi, «atunci se va arăta pe cer» (și) «semnul Fiului Omului» (*Matei 23, 30*), adică sfânta Cruce. Cuvintele acestea arată, pe de o parte, ca Înșuși Domnul Hristos confirmă valoarea sfintei Cruci, în iconomia divină, în istoria mântuirii neamului omenesc, și aici, în mod special, cinstea ei cea mai mare, la Judecata din urmă, iar pe de altă parte, aceste cuvinte sunt și o mărturie și o recunoaștere, că sfânta Cruce, «semnul Fiului Omului», pe cer, era cunoscută de către ascultători, ca un real semn divin, despre care n-a mai fost nevoie să-L întrebe pe Domnul, nimeni, nimic.

Mai indicăm câteva texte noutestamentare, care ne dau mărturie că sfânta Cruce este arma sfântă, prin care noi ne-am dobândit mântuirea, în dar, de la Dumnezeu (*Ioan 12, 32-39; Efes. 2, 16; Col. 1, 19-20; 1 Petru 2, 24*), iar unele ne dau mărturie că Înșuși Domnul Hristos, ca Om, prin Patima Sa, pe cruce, a intrat «întru slava Sa» (*Luca 24, 26*), slava pe care, totdeauna, a avut-o și o are, ca Dumnezeu și a fost «preînălțat», ca Om, și a pătimit «nume, care este mai presus de orice nume» (*Filip. 2, 8-9*).

(continuare în pag. 6)

PĂRINTELE JUSTIN PÂRVU: CUVÂNT CĂTRE ZIARIȘTI

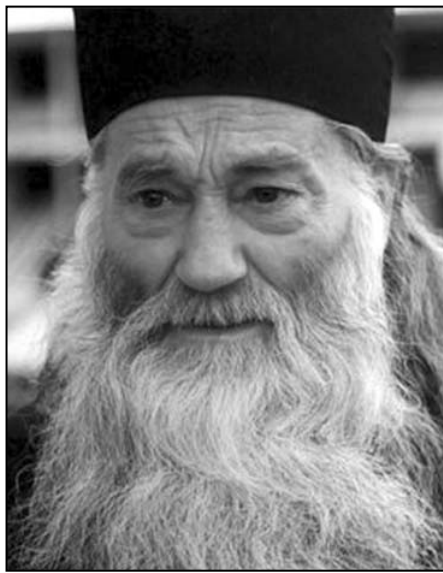
Un gazetar... este omul de luptă, fără temere. Pe el nu-l interesează repercursiunile pe plan personal de pe urma scrisului lui. El luptă pentru adevăr! E un soldat al cuvântului.

Sunt și ziariști care tâlmăcesc așa compact, istoric, diferite foi. Dar nu spun nimic în același timp. Au grijă de două-trei coloane, să umple spațiul. Ca să-i amețească pe toți, o învârt și nu spun nimic. Și alții... într-o frază pot să te facă să iei foc.

Ziarist, neziarist, trebuie însă să țină cont de cuvântul „răspundere”. Să răspundă cu tot curajul de ce-o scris azi. Dacă îl întrebă cineva mâine, el trebuie să mențină ferm ceea ce o scris. Și-atunci vedem: dacă riscă. Pentru că vin unii și te amenință - nu mai ai voie să scrii, te-am eliminat din breaslă, că-ți taie salariul și altele, să te sperie. Nu trebuie cedat nici un milimetru din linia întâi a adevărului. Dar dacă presa este în mâna străinilor și nu este în mâna noastră proprie, ce să mai zici? Și interesul acestor neromâni

este să distrugă Ortodoxia.

De exemplu, s-au apucat ei, unii, să trateze problemele Bisericii, când ei habar n-au de rânduielile bisericești. Au fost într-adevăr mulți dintre oamenii Bisericii care au mai căzut. Măi, oamenii aceștia au căzut, dar harul lui Dumnezeu a lucrat și lucrează prin ei, pentru că nu se amestecă păcatul cu harul lui Dumnezeu. Preoția este un dar mare de la Dumnezeu pe care l-a lăsat omului. Acum nu înseamnă că dacă harul lui Dumnezeu nu se amestecă cu păcatul omului, de-acuma să ne permitem orice. Dar unii urmăresc doar defăimarea aceluia, nu vor îndreptarea lui și așa se reușește să se facă o sminteală a creștinismului ortodox, în primul rând. Au greșit și alții... S-a greșit și la budiști, s-a greșit și la mahomedani, s-a greșit și la evrei și la catolici, s-a greșit peste tot! Dar vezi prea bine că nu se leagă nimeni de ei, se leagă numai de noi, ortodocșii, asta fac, ca să poată lovi cât mai mult în țara și credința noastră. Așa

și recunoști... Deși mai sunt și unii printre noi care-și pun haina de oaie peste blană și fac pe ortodocșii... Parcă există un front, un duh, străin și dușman, anti-Ortodoxie!

DE CE SUNT INTELECTUALII LAȘI?

Ați văzut vreodată un „intelectual” în timpul unei crize politice sau al unei mari prefaceri internaționale?

Nu numai că e uluit și neinformați; asta încă n-ar

fi o rușine prea mare. Dar e de-a dreptul înspăimântat, e copleșit de frică, e paralizat de panică. Umblă aiurit, pune întrebări oricui, ascultă pe oricine îi vorbește, are o încredere oarbă în orice dobitoc politic - și tremură pentru viața și libertatea lui ca cel din urmă dintre sclavi. Numai atunci își dă el seama ce puțin s-a „interesat” de viața socială din jurul său. Și caută pretutindeni sprijin, adăpost, încurajare. Renunță la orice demnitate personală, uită cu desăvârșire misiunea lui istorică; frica face din el o lichea sau un sclav.

De câte ori plutesc în aer psihoze politice, de câte ori se întâmplă sau se așteaptă

ceva grav - o revoluție, o reformă acerbă, un atentat, o schimbare esențială a ordinii sociale - bietul „intelectual” român își pierde mințile.

(Firește, vorbesc numai de „intelectualul” pur, de cel fără aderențe cu partidele sau grupările politice).

Încearcă atunci să facă cele mai umiltoare tranzacții; și nu de ordin concret, politic, ci tranzacții fără nici un profit, fără nici o eficacitate. Mărturisește oricărui om întâlnit că aprobă anumite gesturi politice, că și el a gândit așa, că bine se face ce se face, etc. (...)

Nu am nimic de zis contra „intelectualilor” care trec de o parte sau

alta a baricadei îndemnați de o anumită conștiință socială sau națională. Dar îmi repugnă lașitatea intelectualilor apolitici, care își descopăr deodată aderențe cu o mișcare socială în pragul izbânzii... (...) Și ei nu fac asta din interes, căci cei mai mulți n-au nimic de câștigat, ca intelectuali, dintr-o asemenea mișcare. O fac pur și simplu din frică, din lașitate. Frică ce își are rădăcina în lipsa de conștiință „funcțională”, în lipsa conștiinței că ei, „intelectualii”, reprezintă - în pofida oricărei violențe și a oricărei prostii politice - singura forță invincibilă a unei națiuni...

Mircea Eliade

CALENDAR

Se împlinesc 3 ani de la trecerea la Domnul a vrednicului de pomenire Antonie Plămădeală

Pe 29 august, se împlinesc 3 ani de la trecerea la Domnul a vrednicului de pomenire Antonie Plămădeală, Mitropolitul Ardealului. La Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus, unde se află mormântul mitropolitului Antonie, slujba de pomenire a fost săvârșită de Înaltpreasfințitul Laurențiu Streza, Mitropolitul Ardealului, alături de un sobor de preoți și diaconi. Pe numele de mirean Leonida Plămădeală, a primit numele de Antonie odată cu tunderea în monahism, în anul 1948. La 27 decembrie 1970 a fost hirotonit vicar patriarhal, cu titlul „Ploieșteanul”. La 9 decembrie, după ce a fost responsabil cu relațiile externe ale Bisericii Ortodoxe Române, a fost ales episcop al Buzăului. La 10 ianuarie 1982 a fost ales arhiepiscop al Sibului și mitropolit al Ardealului, funcții pe care le-a deținut până la moarte. Pe lângă bogata operă teologică vrednicul de pomenire Mitropolitul Antonie a contribuit la restaurarea unor biserici monumente istorice, printre care se află Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus, citoria Sfântului Voievod Martir Constantin Brâncoveanu, unde a întemeiat o Academie teologică, centru de cultură și spiritualitate ortodoxă transilvană. În anul 1992 a fost ales membru de onoare atât al Academiei Romane cât și al Academiei de Științe din Chișinău. Vesnică să îi fie pomenirea!

4 septembrie 1886 – S-a născut mitropolitul Bucovinei, Tit Simedrea

Viitorul mitropolit al Bucovinei (1941-1945), Teodor Simedrea, a făcut studii la Seminarul „Nifon”, apoi la Facultatea de Teologie din București și la Facultatea de Drept din Iași, cu specializarea în Teologie la Montpellier și Paris (1922- 1923). A fost preot în Prunaru, jud. Teleorman, Blejești, jud. Vlașca și Movila Periş, jud. Ilfov (1907 - 1916), confesor militar (1916 - 1920), preot la biserica „Sf. Nicolae Tabacu” din București, (1921 - 1923), director al Cancelariei Sf. Sinod și slujitor la catedra mitropolitană (1923 - 1925). Rămăs văduv, a fost călugărit la Cernica, în 1924, sub numele Tit și hirotesit arhimandrit; arhieru vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor, cu numele „Târgovișteanul” (1926- 1935), director al Tipografiei Institutului Biblic și de Misiune, director și profesor de Liturgică la Academia de Muzică religioasă din București, secretar de redacție al revistei „Biserica Ortodoxă Română”; delegat la câteva conferințe peste hotare: Lausanne (1927), Sofia (1929), Constantinopol (1929), Vatoped (1930). A fost ales Episcop al Hotinului, cu reședința în Bălți (ales 11 dec. 1935), iar apoi mitropolit al Bucovinei (ales 13 iun. 1940, înscăunat la 25 mart. 1941, dar la Suceava). S-a retras la 31 iun. 1945 și s-a stabilit la schitul Darvari din București și mănăstirea Cernica. A publicat lucrări privind începuturile monahismului la noi, cultura românească medievală - inclusiv editări de texte - studii de teologie, articole, cuvântări, pastorale.

DREAPTA ÎNVĂȚĂTURĂ DESPRE CINSTIREA SFINTEI CRUCI

(continuare din pag. 5)

5. Despre însemnarea feței cu semnul sfintei Cruci

Însemnarea feței cu semnul cinstitei și de viață făcătoarei Cruci trebuie făcută cu profund respect și cuviință, iar nu în batjocură și păcat.

Crucea dreaptă și adevărată se face așa: se împreunează, cum se cuvine, primele trei degete de la mâna dreaptă - degetul mare, arătătorul și mijlocașul - iar cele două degete mici le lipim, strâns, de podul palmei. După aceea, ducem mâna la frunte, și zicem: «În numele Tatălui»; la pânțele: «Și al Fiului»; la cei doi umeri, drept și stâng: «Și al Sfântului Duh», iar la sfârșit lăsând mâna jos zicem: «Amin».

6. Tâlcuirea mișcărilor mâinii, pentru însemnarea feței cu semnul sfintei cruci

Însemnarea dreptcredincioșilor cu semnul sfintei Cruci are două înțelesuri:

a) Dogmatic-istoric, care ne învață, cât se poate de scurt și de limpede, întreaga istorie a mântuirii neamului omenesc, așa cum, de altfel, această istorie este rezumată în Crez sau Simbolul Credinței: Fiul lui Dumnezeu S-a coborât de sus, din ceruri (a superiori), pe pământ, la cele de jos (ad inferius) «pentru a noastră mântuire», S-a înălțat, iarși la ceruri și sta de-a dreapta Tatălui, Sfântul Duh stand de-a stânga Tatălui, cele trei persoane fiind Sfânta Treime. Cele trei degete, împreunate, de la mâna dreaptă, închipuie chiar Treimea cea de o ființă și nedespărțită.

b) Înțelesul dogmatic-moral este ca cele două degete mici, lipite de podul palmei, înfățișează, pe de o parte, pe Adam și Eva, care cu smerenie și cu pocăință, se apleacă

Sfintei și nedespărțitei Treimi, iar pe de altă parte, înseamnă și cele două firi, cu care Fiul lui Dumnezeu a coborât pe pământ firea dumnezeiască și firea omenească. Tâlcuind mișcările mâinii, pentru desenarea semnului sfintei Cruci, pe fața noastră, Sfinții Părinți spun că fruntea închipuie cerul, pieptul închipuie pământul, iar umerii închipuie locul și semnul puterii. Sfântul Ambrozie (339-397), episcop al Milanului, vorbind despre semnul sfintei Cruci, spune: «Ne însemnăm fruntea - socotită sediul cugetării (gândirii) - pentru că totdeauna trebuie să mărturisim pe Iisus Hristos (să ne gândim la El); inima - sediul iubirii - pentru că totdeauna trebuie să-L iubim); brațele (umerii) pentru că totdeauna trebuie să lucrăm pentru El». Pe scurt spus, Crucea creștină, fie că este construită din vreun material, fie că este schițată, cuviincios, de către creștini, pe fața lor, este semnul de aducere aminte și de mărturisire ale celor mai însemnate momente din istoria mântuirii noastre: căderea în păcat a lui Adam, coborârea pe pământ a Domnului Hristos, jertfa Sa pe Cruce, Înălțarea Sa la ceruri.

Semnele aducătoare aminte de fapte, care nu trebuie să se uite, se numesc, în vorbirea pedagogică, școlărească, mijloace mnemotehnice, cuvânt de obârșie greacă - tehnica de ținare minte. Sfânta Cruce, deci, este un mijloc sfânt mnemotehnic, în școala creștină, pentru creștinii din toate veacurile, semn care ne filmează întreaga istorie a mântuirii noastre, și, în același timp, este un mijloc didactic hortativ adică un semn vizibil, care îmboldește, spre lucrare divină, toate cele trei laturi ale sufletului nostru de creștini: mintea, spre a cunoaște și adora pe Dumnezeu, închinat în Treime, inima, spre a-l iubi, cu iubirea pe care ne-a arătat-o El, prin jertfirea pe cruce a Unicului Său Fiu, și voința, spre a lucra, aici pe pământ, toate cele bune și plăcute lui Dumnezeu (cf. Ioan 17, 3; Matei 22, 37; Filipeni 4, 8-9).

7. Învățături:

Închinându-ne sfintei Cruci și sărutând-o, noi, dreptcredincioșii creștini, ne închinăm Celui Care S-a răstignit pe sfânta Cruce, adică Îl cinstim pe Hristos cu închinarea supremă, numită adorare, cum am spus mai

înainte. Nici vorba nu poate fi de un cult idolatru, așa cum spun, direct sau indirect, unele grupări creștine, pentru că dreptcredincioșii nu se închină la materia din care este alcătuită crucea, ci se închină la Persoana al cărei chip se află pe cruce. Eruditul ieromonah Rufin de Aquileea (Italia), 345-410, rezuma dreapta învățatură despre cinstirea sfintei cruci prin aceste cuvinte: «Noi ne închinăm oricărei cruci, dar, prin ea, noi adorăm pe Însuși Acela a Căruia este Crucea» (adoramus omnem crucem et per illum ipsum cuius est crux). - Crucea ne aduce mereu în minte relația nouă, divină, de pace, stabilită de Domnul Hristos, prin jertfa Sa, trupească, pe ea, relație atât verticală, cât și orizontală: vertical, prin împăcarea omului cu Dumnezeu, fapt care-l aduce pe om într-o stare de nespuse fericire, cu mult mai mare decât aceea pe care o trăiește un fiu, care se împacă cu tatăl său, pe care l-a supărat mult, și de care a stat multă vreme despărțit; orizontal, pentru că sfânta cruce este semnul văzut al relației divine dintre om și om, cum am mai spus, relația divină, cu totul nouă, în istoria omenirii, pecetluită de Domnul Hristos, în mod intuitiv, prin întinderea brațelor pe sfânta Cruce. Crucea fizică, de lemn, de pe Golgota, cu brațul său, înfipt, vertical, în pământ, împreună cu brațul său, orizontal, întretăind brațul vertical, ne fixează, în suflet, în mod pedagogic, crucea spirituală, care înseamnă pecetluirea relației: credincios-Dumnezeu și credincios-credincios, adică, cu vorbele Sfintei Scripturi «pe pământ pace, între oameni bunăvoire» (Luca 2, 14; 1, 79; Romani 5, 1 etc.).

Cultul Crucii este cultul păcii, în toate dimensiunile și direcțiile ei, dogmatice, morale și sociale.

De aceea, dreptcredincioșii creștini, făcătorii de cruce, pe fețele lor, sunt, în chip firesc, și «făcători de pace» și odată cu aceasta, ei devin, cu adevărat, «fiii lui Dumnezeu» (Matei 5, 9).

«Crucii Tale ne închinăm, Hristoase, și sfânta Învieră Ta mărim».

Pr. Prof. Nicolae Petrescu

NELINIȘTIT ESTE SUFLETUL NOSTRU PÂNĂ NU SE ÎNTOARCE IARĂȘI LA TINE, DOAMNE

LECTII DE CATEHIZARE

Lecția 38

“PUTEREA SFINȚITOARE”

SFÂNTA TAINĂ A PREOȚIEI

Cele cinci Sfinte Taine despre care am vorbit sunt necesare tuturor credincioșilor, ele putând fi administrate tuturor solicitanților cu respectarea anumitor condiții.

Există însă alte două Sf. Taine pe care nu toți creștinii pot să le primească: Sf. Taină a Preoției și Sf. Taină a Cumunii.

Spre deosebire de celelalte Taine în care harul dumnezeiesc se împarte credincioșilor prin preot în calitate de săvârșitor al acestora, Preoția sau Hirotonia este Taina prin care o persoană e consacrată în scopul de a săvârși toate celelalte Taine, ca reprezentant văzut al lui Hristos, Adevăratul săvârșitor al tuturor Tainelor. Deci Preoția sau Hirotonia (de la cuvintele grecești hir - mână și tifimi - pun) este Taina în care, prin punerea mâinilor episcopului și prin rugăciune, harul divin se pogoră asupra unui candidat anume pregătit, sfințindu-l și așezându-l pe treapta ierarhiei bisericești, împărtășindu-i acestuia puterea de a învăța cuvântul lui Dumnezeu, de a săvârși lucrările sfinte și de a conduce pe credincioși pe calea mântuirii. Precum se poate vedea, cel ce a primit-o este îndreptățit să continue în Biserică întreita slujire a Mântuitorului.

Baza canonică și dogmatică a Sf. Taine a Preoției se află în Sf. Scriptură. Taina Preoției a fost instituită de către Mântuitorul Iisus Hristos după învierea din morți, atunci când, adresându-Se ucenicilor Săi, le-a zis: „Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, și Eu vă trimit pe voi. Acestea zicând, a suflat asupra lor și le-a zis: „Luați Duh Sfânt, cărora le veți ierta păcatele le vor fi iertate și cărora le veți ține, vor fi ținute” (Ioan 20,21-23).

Caracterul de Taină a Hirotoniei n-a trezit îndoială la primii creștini și la Sfinții părinți, unii dintre care au scris lucrări speciale despre ea: Sf. Grigore Teologul (Despre fuga); Sf. Ioan Gura de Aur (Despre Preoție); Sf. Ambrozie de Mediolan (De oficiis ministrorum); Sf. Grigore cel Mare (Cartea regulilor pastorale) s.a. Importanța ierarhiei în Biserică a fost arătată magistral de către Sf. Dionisie Areopaghitul în scrierea sa Despre ierarhia bisericească.

Spre deosebire de Biserică Ortodoxă, Romano-catolică, de Bisericile Vechi-orientale, în parte de Biserică Anglicană și de Biserică Vetero -Catolică, Bisericile Protestante nu recunosc caracterul sacramental al Preoției și nici caracterul de Taină al Hirotoniei.

Caracterul de Taină al preoției sacramentale îl dovedesc numeroase texte din Noul Testament. Texte clasice în această privință fără îndoială, sunt următoarele: „Nu fi nepăsător de darul care este întru tine, ce ți s-a dat prin prorocie cu punerea mâinilor preoției” (I Tim. 4,14); „Te îndemn să îți aprins darul lui Dumnezeu care este întru tine prin punerea mâinilor mele” (2Tim. 1,6) și: „Luați aminte de voi și de toată turma întru care Duhul Sfânt v-a pus pe voi episcopi, ca să păstoriți Biserică lui Dumnezeu, pe care a câștigat-o cu sângele Său” (Fapte 20,28).

În Bisericile care recunosc Sf. Taină a Preoției se disting trei trepte a preoției:

1)treapta diaconiei (de la cuvântul grecesc diaconos - slujitor) este cea mai joasă treapta a preoției de instituire divină. Cel care a primit această treaptă asistă și ajută la săvârșirea Sfințelor Taine, dar nu oficiază nici una dintre ele. Diaconul cu statut de călugăr se numește ierodiacon, iar cel care a primit shima se numește shierodiacon. Diaconul superior care face parte din clerul de mir se numește protodiacon (primul diacon), iar cel din tagma călugărească se numește arhidiacon (diaconul cel mare).

2) treapta presbiteriei - de la grecescul presviteros - stareț), care se mai numește preot sau iereu (de la grecescul iereis - preot), acești slujitori pot săvârși 6 din cele 7 Sf. Taine, excluzându-se doar Sf. Taină a Preoției. În treapta preoției poate fi hirotonit doar acela care are de acum hirotonia de diacon. Preotul care este și călugăr se numește ieromonah (de la grecescul ieromonahos - preot călugăr sau shieromonah dacă are shima). Preoții superiori dintre preoții de mir se numesc protoierei sau protopresbiteri (primul preot), iar călugării în această treaptă se numesc egumeni (conducători ai frăției călugărești) și arhimandriți (conducătorii mănăstirilor); cei care au primit shima se numesc, respectiv, shiegumeni și shiarhimandriți.

3)treapta episcopatului (de la grecescul episcopos -

supraveghetor) este cea mai înaltă slujire preoțească care are dreptul de a săvârși toate cele 7 Sf. Taine. În această treaptă poate fi hirotonit doar acel creștin care a primit deja celelalte două.

În funcție de importanța pentru lucrarea administrativă în Biserică, cinul episcopal se împarte în cinci trepte:

a)episcopul vicar (horepiscopul), puterea lui de administrare se reduce doar la un număr mic de parohii, a unui oraș sau unui grup de sate, care se numesc vicariat;

b)episcopul eparhiot, puterea administrativă a acestuia se răsfrânge asupra unei regiuni mai largi, care se numește episcopie (cel dintre episcopi care conduce o eparhie mai mare sau mai importantă se numește arhiepiscop);

c)mitropolitul este episcopul unui oraș mare și al împrejurimilor lui, care poate avea câțiva episcopi vicari;

d). exarhul sau episcopul întâistătător (de obicei mitropolit), al unui oraș-capitală, căruia îi sunt supuse canonic câteva eparhii în frunte cu episcopii și arhiepiscopii lor, care fac parte din exarhat;

e)patriarhul este întâistătătorul unei Biserici autocefale și este ales de către delegații sinodului local al Bisericii respective.

La numele episcopului se adaugă neapărat denumirea eparhiei conduse de el, iar la numele patriarhului se adăuga și denumirea Bisericii autocefale pe care o conduce.

Săvârșitorul Sf. Taine a Preoției

Săvârșitorul acestei Taine este numai episcopul și doar în eparhia sa (Canonul 35 Apostolic).

Locul și timpul săvârșirii

Hirotonia se săvârșește în biserică în timpul Liturghiei în Altar.

Hirotonia episcopului are loc la începutul Liturghiei, Hirotonia preotului are loc după Heruvimic, iar Hirotonia diaconului are loc după Canonul Euharistic. Această rânduială este prevăzută pentru a exclude Hirotonia unei persoane în cele trei trepte ale Preoției în decursul unei singure Liturghii.

În Postul Mare în zilele obișnuite (de luni până vineri) poate fi săvârșită numai Hirotonia de diacon.

Primitorii Sf. Taine a Preoției

Primitorii ai Sf. Taine a Preoției pot fi toți creștinii cu botez valid, bărbați, cu respectarea anumitor condiții, prevăzute de rânduielile bisericești. Aceste condiții pot fi împărțite în câteva categorii:

- religioase;
- morale;
- intelectuale sau de pregătire;
- fizice;
- sociale.

Condițiile religioase:

- să aibă Botezul valid. Lipsa Botezului valid face nulă Hirotonia de la bun început;

- toți ai casei candidatului la Hirotonie să fie botezați (Canonul 36 Cartagena), căci cum va putea un asemenea păstor să aducă la credință pe cei străini dacă pe cei ai casei nu este în stare să-o facă?

- cei ce intră în componența clerului, mai ales având în vedere treapta superioară, să nu fie dintre cei care au avut botezul clinic (au fost botezați când erau în pericol de moarte); să nu fie dintre păgânii de curând luminați (Canonul 80 Apostolic), deoarece trebuie să dea dovadă de statornicie în credința creștină și că este vrednic de învățători (I Tim. 3,3;4,16);

- trebuie să „dea dovadă de vrednicie, trecând prin fiecare treaptă” (Canonul 10 Sardica). Perioada slujirii într-o anumită treaptă este lăsată în competența puterii eccleziastice (Canonul 80 Apostolic; Canonul 2 al Sinodului 1 ecumenic; 14, 15 Trulan).

Condițiile morale:

sunt impuse unor persoane care în virtutea executării anumitor funcții au cauzat moartea cuiva (ostașii care au omorât dușmani la război, cei care au comis un omor nepremeditat, despre aceasta Canonul 5 a Sf. Grigore de Nissa (395) spune: „Iar păcatul cel fără voie este de iertat, iar nu și lăudat sau judecat; aceasta am zis-o ca să se arate că, deși ar cădea cineva în spurcataucidere fără

voie, ca unul care s-a întinat de păcatul acesta, canonul a hotărât să fie lepădat din darul ieraticesc...”);

- se referă și la ținuta morală personală a candidatului la hirotonie, precum și a familiei, în special al soției, dacă este căsătorit. În această privință există norme care opresc pe candidatul la preoție de a se căsători cu o persoană dubioasă din punct de vedere moral. Astfel Canonul 18 Apostolic spune: „Cel ce va lua văduvă, ori lepădată, curvă, slujnică sau din cele de la teatru, nu poate fi episcop, presbiter, diacon sau orice din tagma ieratică”, același lucru se referă și la „acel ce s-a căsătorit cu două nunți după botez ori a avut concubină”- spune Canonul 17 Apostolic. Acestea au fost confirmate mai târziu și în Canonul 3 al Sinodului Trulan (691).

Condițiile intelectuale

sau de pregătire au variat în decursul secolelor în funcție de starea culturală a lumii și de trebuințele Bisericii. Dar ori cât de grele ar fi fost timpurile, Biserica a ținut întotdeauna ca slujitorii ei să aibă o pregătire intelectuală și culturală la nivelul societății și al vremii în care trebuia să-și desfășoare activitatea.

Condițiile fizice:

- să fie parte bărbătească, adică de sex masculin. Încălcarea acestei condiții face nulă Hirotonia din momentul săvârșirii (nu sunt admiși la Hirotonie nici transexualii);

- integritatea corporală. Prin aceasta nu se înțelege lipsa oricărui defect fizic, ci numai lipsa acelor însușiri fizice care prejudiciază slujirea preoțească (Canoanele 78 și 79 Apostolice);

- respectarea vârstei stabilite pentru candidații la cele trei trepte ale preoției. Unele Biserici continuă și în prezent să aplice normele canonice în privința vârstei pentru treapta de preot și diacon. Astfel, Biserica din Constantinopol și Biserica Eladei (a Greciei) administrează Hirotonia în treapta preoțească la 30 de ani, iar în treapta diaconescă la 25 de ani. După părerea unora, acest lucru are consecințe negative, deoarece numărul persoanelor cu studii corespunzătoare pentru cler se menține redus, întrucât condițiile vieții din vremea noastră nu mai permit nimănui să nu se încadreze într-o muncă statornică până la vârsta de 30 de ani. Dar nici nerespectarea vârstei necesare încă nu asigură prezența unui număr mare de preoți cu o pregătire specială - exemplul Bisericii Ortodoxe din Moldova este destul de grăitor în această privință, când o bună parte din preoți nu au nici un fel de instruire religioasă corespunzătoare.

Condițiile sociale prevăd:

- starea de libertate socială și starea civilă. În trecut prin stare liberă socială se înțelegea starea de om liber, adică să nu fie sclav. În prezent starea civilă a rămas ca o condiție doar pentru intrarea în cler;

- cetățenia;

- satisfacerea unor îndatoriri sociale printre care primul loc îl ocupă până în prezent serviciul militar. În aceeași Lege a Republicii Moldova Privind cultele religioase și părțile lor componente în art. 10 prevede serviciul de alternativă pentru cetățenii care nu pot satisface serviciul militar din motive profesionale. Dar în general nimeni dintre cetățenii Republicii Moldova nu sunt scutiți de datoria de a satisface serviciului militar;

- actuala stare civilă a clerului este reglementată printr-o sumă de norme scrise, precum și prin rânduieli ce s-au impus pe cale de obicei. La început clericii de toate treptele aveau libertatea deplină de a se căsători sau de a nu se căsători, precum și acea de a se căsători înainte sau după Hirotonie.

O chestiune aparte reprezintă starea civilă a episcopilor. În epoca Apostolică episcopii puteau fi căsătoriți sau necăsătoriți (Canoanele 5 și 51 Apostolice arată că episcopii aveau dreptul să fie căsătoriți).

Apariția monahismului a demonstrat că anume aceștia deseori duc cea mai înverșunată luptă cu ereticii. De acea în conștiința creștinilor apare concepția că un episcop trebuie să adopte și el starea de celibat sau de călugăr, să nu aibă copii atât legitimi, cât și nelegitimi, nici nepoți.

Actualele statute ale Bisericii Ortodoxe prevăd că candidatul la episcopie trebuie „să fie din călugări, sau dintre clerul de mir, dar să nu fie familist, și să primească călugăria înainte de hirotonie”.

(va urma)

O nouă parohie ortodoxă românească în Marea Britanie

Cu binecuvântarea Î.P.S. Mitropolit Iosif al Mitropoliei Ortodoxe Române a Europei Occidentale și Meridionale, duminică, 7 septembrie 2008, va fi inaugurată parohia românească din Nottingham (Marea Britanie), cu hramul „Sfinții Apostoli Petru și Pavel”. Evenimentul de duminică va avea loc la Memorial Hall, Bramcote, și se va deschide la orele 11, cu săvârșirea Sfintei Liturghii. Delegatul Mitropoliei Ortodoxe Române a Europei Occidentale și Meridionale, prot. Silviu Pufulete, va citi gramata de înființare a noii parohii. De la orele 14 participanții sunt invitați la o recepție inaugurală, la care și-au anunțat prezența reprezentanți ai Ambasadei României în Marea Britanie, autorități locale și reprezentanți ai mass-media. Tânărul preot paroh Dan Petru Ghindea păstorește o comunitate de 200 de persoane, români ortodocși care lucrează sau studiază în regiunea Nottingham. Comunitatea se remarcă prin: activitățile privind integrarea emigranților români în societatea britanică și păstrarea identității lor culturale și religioase, înființarea unui centru cultural românesc în East Midlands.

Manuscrisele de la Marea Moartă vor fi accesibile pe Internet

de fragmente de manuscrise, care până în prezent nu au putut fi studiate de marele public deoarece sunt prea fragile. Procedeele utilizate vor permite, printre altele, și analizarea stării de conservare a acestor documente, care datează din secolele III-I înainte de Hristos și care conțin extrase din toate cărțile Vechiului Testament, dar și texte apocrife.

Manuscrisele de la Marea Moartă sunt considerate unele dintre cele mai importante descoperiri arheologice ale secolului al XX-lea. Ele au fost găsite, întâmplător, de un păstor în 1947, într-o grotă de lângă Marea Moartă.

Sursa: Realitatea TV

Arhiepiscopul Ciprului critică autoritățile turce de ocupație

Reacția puternică a PF Hrisostom, arhiepiscopul Ciprului, se datorează hotărârii autorităților turce de ocupație din nordul insulei Cipru, care le-au impus pelerinilor să plătească taxa de intrare în Mănăstirea „Sf. Ap. Andrei” din aceasta regiune, aflată sub ocupație turcă. Mai precis, arhiepiscopul Ciprului a catalogat drept inacceptabilă hotărârea ca pelerinii să plătească taxa de intrare dacă doresc să viziteze mănăstirea „ocupată” a Sf. Ap. Andrei din regiunea Karpasia. PF Hrisostom s-a referit la această decizie a autorităților turce ca la o „nouă provocare”, după ce horepiscopului Hristofor al Karpasiei i s-a cerut 1 euro drept taxă de intrare în Mănăstirea „Sf. Ap. Andrei”. PF Sa a declarat că se va adresa justiției și va face plângere la Națiunile Unite și la Uniunea Europeană, deoarece guvernul cipriot nu a impus taxa de intrare pentru cei care doresc să viziteze moscheile din insulă. Arhiepiscopul Ciprului a mai subliniat că din partea Turciei se pune problema justificării acestei acțiuni, precizând că autoritățile au decis depunerea sumei de bani în scopul protejării mediului în regiunea în care se află această mănăstire. Menționăm faptul că, mănăstirea ocupată a Sf. Ap. Andrei este singura mănăstire încă în funcțiune în partea nordică a insulei Cipru, aflată sub ocupație turcă, și își sărbătorește inaugurarea de două ori pe an, la 15 august și la 30 noiembrie.

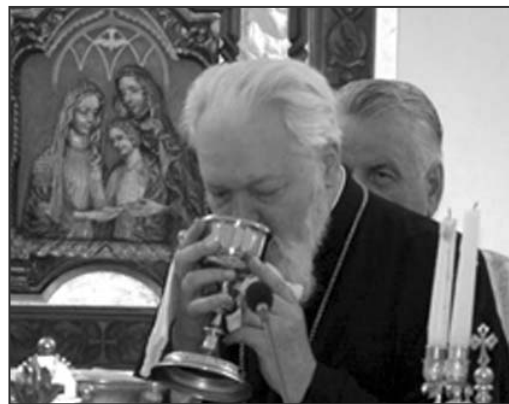
Stimați cititori, puteți vizita varianta electronică a publicației noastre pe adresa:

www.geocities.com/cortodox

ne puteți transmite mesajele și prin poșta electronică la următoarea adresă:

fustei_nicolae@yahoo.com

Călugării din muntele Athos nu vor permite accesul pe insulă a mitropolitului Nicolae Corneanu

Stareții a trei mănăstiri din muntele Athos – Vatoped, Filofeia și Grigoriata, s-au adresat Sfântului kinot, organul de conducere al Sfântului Munte, cu propunerea de a ruga Patriarhului Constantinopol de a preveni Patriarhul român „că nici un episcop, care a săvârșit Sfintele Taine cu papistașii sau

protestanții, nu va fi primit în muntele Athos”.

În adresarea sa cei trei egumeni, care fac parte din comisia pentru problemele dogmatice din Muntele Athos, și-au exprimat îngrijorarea de faptul că Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române nu a luat nici un fel de măsuri împotriva mitropolitului Banatului Nicolae Corneanu, care s-a împărtășit în cadrul unei liturghii greco-catolice și nu a pedepsit episcopul de Oradea Sofronie, care a săvârșit slujba de sfințire a apei împreună cu episcopul uniat.

Încălcările grave ale canoanelor de către cei doi ierarhi români, a trezit nemulțumirea majorității obștilor monahale atât din România, cât și din muntele Athos. Călugării athoniți expedișeră și o scrisoare Patriarhului Român Daniel, prin care își exprimau îngrijorarea față de nerespectarea canoanelor bisericești.

Novopres

Papa a reînnoit apelul privind conflictul din Georgia

După recitarea antifonului „Anghelus”, duminică, 18 august 2008, la Castel Gandolfo, papa Benedict al XVI-lea a lansat un nou apel privind conflictul din Georgia, informează Radio Vatican.

„În timp ce înalț o rugăciune specială de mijlocire pentru răposați și exprim sincere condoleanțe tuturor celor care sunt în doliu, fac apel pentru ca să fie ușurate cu generozitate gravele necazuri ale refugiaților, mai ales ale femeilor și copiilor, care duc lipsă până și de necesarul pentru supraviețuire. Cer deschiderea, fără întârziere, de coridoare umanitare între regiunea Osetia de Sud și restul Georgiei, astfel ca morții încă abandonati să poată primi demnă înmormântare, răniții să fie îngrijiți în mod adecvat și să fie permis celui care dorește reunirea cu cei dragi ai săi”, a spus Sveranul Pontif.

În Iordania a fost găsită cea mai veche biserică creștină din lume

În Iordania a fost găsită o biserică creștină cu o vechime de 2000 de ani. În opinia arheologilor este vorba despre primul lăcaș creștin din lume.

Potrivit directorului Centrului de cercetări arheologice din Iordania Abdul Cader al Hasan, biserica a fost înălțată între anul 33 și 70 e.n.

Lăcașul se află sub pământ. În interiorul peșterii au fost găsite pietre cioplite așezate în formă de semicerc, care în opinia savanților au servit în calitate de altar. În apropierea peșterii se află intrări în catacombe, unde se presupune că pe parcursul secolelor se ascundeau creștinii, și o fântână adâncă cu ajutorul căreia creștinii se aprovizionau cu apă.

În baza unui mozaic păstrat, afirmă al Hasan, se poate afirma că biserica a fost înălțată de către cei 70 „feciori iubiți de Dumnezeu și Fecioara Maria”,

care au fugit din Ierusalim.

Cu referire la materialele istorice, arheologul afirmă că mica comunitate a continuat să locuiască în catacombe în apropierea bisericii subterane, ascunzătoarea fiind părăsită după acceptarea creștinismului de către conducătorii Imperiului Roman.

Stimați cititori! Nu uitați să vă abonați la “Curierul Ortodox” pe anul 2008

MATERIALELE PUBLIFICATE REFLECTĂ DOAR OPINIA AUTORILOR ȘI GRADUL LOR DE DOCUMENTARE

Stimați cititori, dacă ați citit ziarul și nu doriți să-l păstrați, transmiteți-l la alți cititori, dar vă rugăm să nu-l folosiți pentru necesități auxiliare

curierul ortodox

Publicație
în limba română
Indice de abonare: 22034

Adresa redacției:
“Curierul Ortodox”. Bd. Traian, 3/1
MD-2060 Moldova (Rep)
Tel. 77-25-33; 77-24-44
<http://www.geocities.com/cortodox>

REDACTIA

Dr. Nicolae FUȘTEI - redactor șef,
Prot. Vasile CIOBANU - secretar responsabil,
Preot Dumitru TOLICO - redactor tehnic

Tipografia “Prag”
str. Spicului 94,
Chișinău
Tirajul: 1100
Comanda: 1754